

Bio Economie: unieke kans voor regio's

Jan Rotmans

Ermelo, 07-11-2013

www.twitter.com/janrotmans

Kantelperiode

periode waarin heel veel tegelijk verandert
is zeldzaamheid in de geschiedenis

voorbeeld: eind 19de eeuw

*moderniseringsproces fundament Nederland
onderwijs, kiesrecht, zorg, sociale opbouw*

Kantelfase

energiebedrijven vallen om

massale ontslagen in thuiszorg

welzijnsorganisaties verdwijnen

bouwbedrijven saneren op grote schaal

Economie 3.0

CO2-arm

biobased

kleinschalig

circulair

maatwerk

bottom-up

nieuwe maakindustrie

Groene Economie is 'booming'

mondiale economie rondom 'clean tech industry'

snelst groeiende industrie ter wereld

2012: 300 miljard dollar (30% groei t.o.v. 2011)

China	60 miljard
Duitsland	45 miljard
Amerika	40 miljard
Italië	17 miljard
Nederland	2.5 miljard

Groene Economie in Nederland

Groene Economie = ca. 5% van Totale Economie

Groene Productiesector = ca. 2% van Totale Economie

Clean Tech = ca. 1% van Totale Economie

bron: PBL 2013

Conclusie

Op het gebied van de groene economie
is Nederland Europese middelmaat

Energiemix Duitsland versus Nederland

	Duitsland	Nederland
kolen	25%	7%
olie	34%	56%
aardgas	21%	32%
nucleair	8%	1%
duurzaam	12%	4%

Snelheid Verduurzaming Energie

Duitsland

2003 - 10% duurzame stroom

2013 - 25% duurzame stroom

2020 - 35% duurzame stroom ?

Nederland

2003 - 4.5 % duurzame stroom

2013 - 10 % duurzame stroom

2020 - 40 % duurzame stroom ?

Historie Energietransitie

1970-1980 breed milieubewustzijn

1980-2000 milieubeleid

2000-2010 project energietransitie

2013 Nationaal Energieakkoord

Nederlandse Inertia

1. fossiele energie zit in ons DNA
2. macht van energieregime
3. overregulering en bureaucratie
4. falend duurzaam innovatiebeleid
5. gebrek aan politiek leiderschap

Gevolgen Duitsland

heftige strijd en belangen botsingen

chaos en turbulentie en protest

paniek bij grote energiebedrijven

kans op instabiliteiten en 'fall-outs'

spectaculaire doorbraak duurzame energie

opbouw van groene economie [400.000 banen]

Evaluatie

Duitsland

neemt grote sprong en gok en kiest radicaal
creëert chaos & weerstand, ook groene economie

Nederland

neemt kleine sprongetjes en kiest geleidelijk
harmonie maar ook chaos, heeft last van Duitsland

Conclusie

Op het gebied van de energietransitie
is Nederland achterblijver in Europa

Energieakkoord: Kansen

fonds voor energiebesparing van 600 miljoen

mensen kunnen geld lenen voor energiebesparing

geld voor isolatie van huurwoningen: 400 miljoen

woningcorporaties kunnen investeren in isolatie

belastingvoordeel lokale schone energie

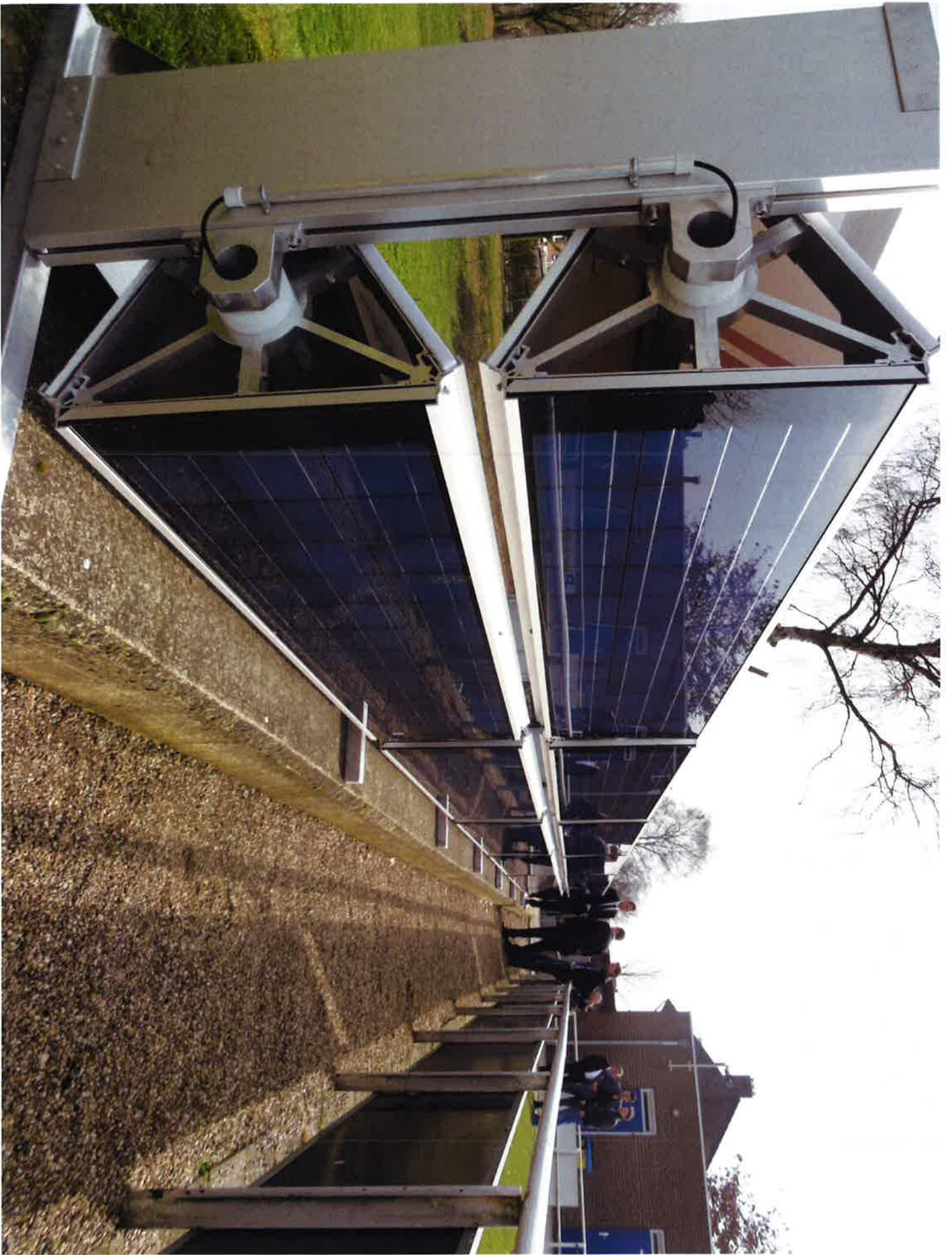
energiebelasting 7.5 cent/kwh omlaag voor collectieven

Pijlers van Regionale Economie 3.0

1. bio-economie
2. duurzame energie
3. nieuwe maakindustrie
4. duurzame afvalverwerking
5. duurzame bouw

Bio-Economie

biobased bouwen

renoveren/bouwen met biomaterialen

biolandbouw

vlas, hennep, lupine

algen, zeewier

Duurzame Afvalverwerking

minder afval

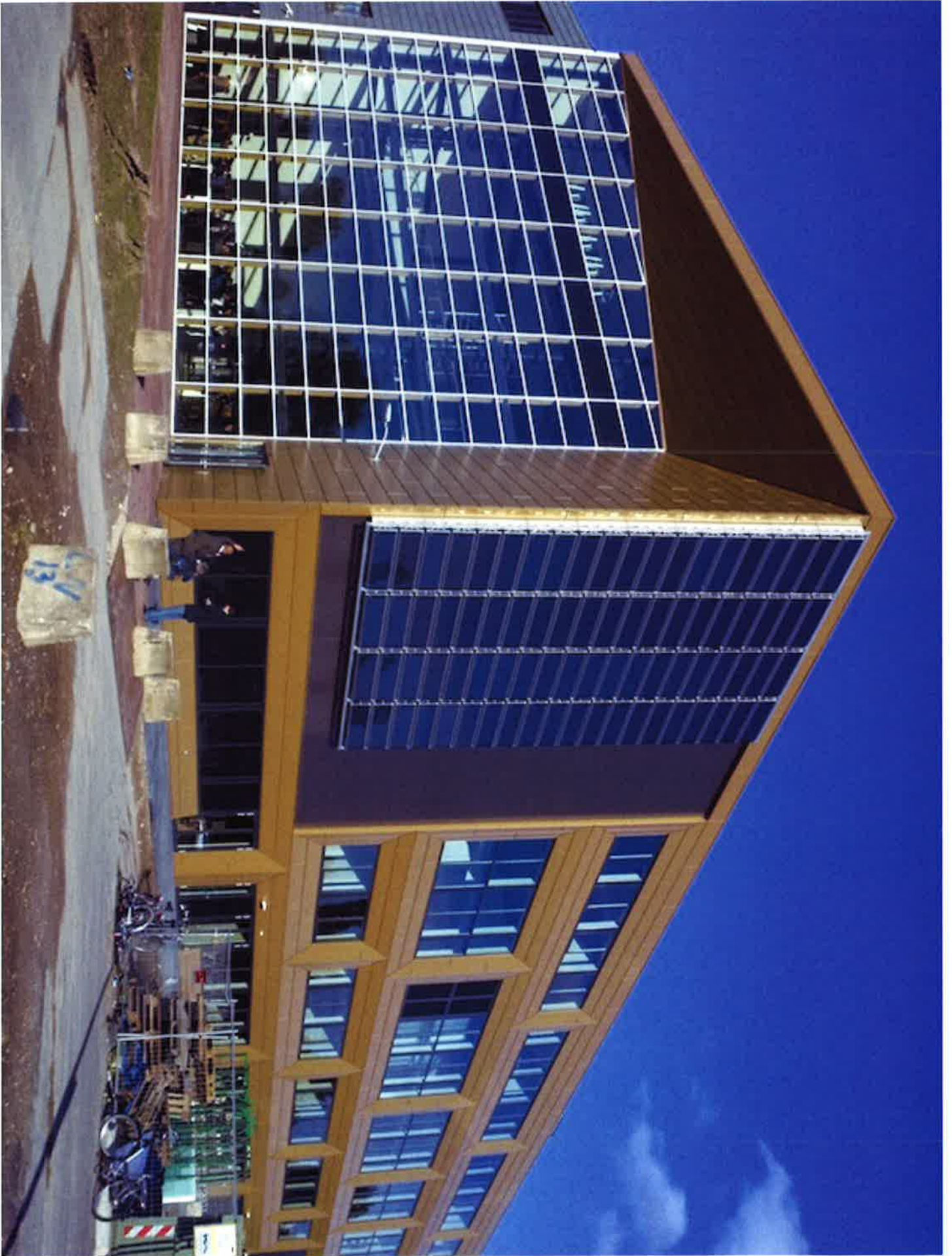
grondstoffen keten sluiten

Rova in Zwolle

75% van restafval bruikbaar als grondstof

afvalloos Noord-Veluwe

Faciliterende Overheid

stimuleren van nieuwe combinaties

grote bedrijven en kleine bedrijven

cross-sectorale samenwerking

ruimte bieden voor radicale innovatie

juridische, mentale, organisatorische ruimte

Pro-Actief Onderwijs/Onderzoek

visie ontwikkelen op economie 3.0

curricula aanpassen

leren, werken, ondernemen

van kennis produceren naar circuleren

WRR-rapport: onderwijs staat stil in NL

IGEV

samenwerking tussen ondernemers, onderzoek, onderwijs en overheid

aanjagen en faciliteren

platform, projectondersteuning en praktijklab

verbinden

eenvoudig

kantelprojecten